

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/4194

Karar No : 2025/5159

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Samsun 2. Tüketici Mahkemesi

TARİHİ : 20.01.2025

SAYISI : 2024/354 E., 2025/49 K.

DAVACI : BHM Turizm Mobilya Otomotiv Tekstil Gıda ve Dayanıklı Tüketim
Malları San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. vekili Avukat Yaşar Tuncay

DAVALI : Asuman Dengiz

DAVA TARİHİ : 21.09.2024

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalının müvekkili şirkete ait iş yerinden koltuk takımı aldığını, koltuk takımının döşemesinde soyulmalar olduğunu, döşemede kullanılan malzeme sebebiyle açılmalar meydana geldiğini belirterek Hakem Heyetine başvurduğunu, Hakem Heyeti tarafından tüketicinin talebinin kabulü ile ürünün davacı şirkete iadesine, ürün bedelinin tüketicieye iadesine dair karar verildiğini, verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğunu, tüketicinin aynı ürüne ilişkin daha önce de İstanbul Esenyurt Tüketici Hakem Heyetine ve Atakum İlçe Tüketici Hakem Heyetine başvuruda bulunduğunu, talebinin reddedildiğini, konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyuşmazlık ile ilgili olarak birden çok Tüketici Hakem Heyetine veya aynı Tüketici Hakem Heyetine birden fazla başvuruda bulunulamayacağını belirterek Atakum İlçe Tüketici Hakem Heyetinin 12.09.2024 tarihli ve 121720240003593 sayılı kararının iptalini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı; Esenyurt Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen kararın red sebebinin ürünün ayıplı olması değil Bafra'ya taşınmak zorunda kalması nedeniyle inceleme yapılamaması olduğunu, Atakum İlçe Hakem Heyetine ilk başvurusunun da Esenyurt İlçe Hakem Heyeti başvurusu açık olduğundan reddedildiğini, kendisine teşhir ürününün teslim edildiğini belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; İstanbul Esenyurt Tüketici

Hakem Heyetinin 28.10.2023 tarihli ve 062320230008238 sayılı kararının incelenmesinde; kararın bilirkişi incelemesinin yapılamamış olması nedeniyle talebin reddine ilişkin olduğu, esasa ilişkin bir karar olmadığı, satıcı davacı şirketin ayıp sebebiyle davalı tüketiciye karşı sorumlu olduğu gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin yukarıda belirtilen maddeleri uyarınca konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyumsuzluk ile ilgili olarak davalı tüketicinin önceki iki başvurusunun derdest olup olmadığı veya kesinleşip kesinleşmediği tespit edilip Hakem Heyetince üçüncü başvurusunun reddine karar verilmesi gerektiği dikkate alınarak davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek, kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyumsuzluk, davalı tüketici tarafından Hakem Heyetine aynı konuda birden fazla başvurusunun olup olmadığı, dosya kapsamında derdestlik veya kesin kararın varlığının araştırılıp araştırılmadığı noktasında toplanmaktadır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 66/1. maddesinde tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyumsuzluklara çözüm bulmak amacıyla Tüketici Hakem Heyetlerinin oluşturulacağı, 72. maddesinde Tüketici Hakem Heyetlerinin kurulması, çalışma usul ve esasları, raporların nitelikleri ile bilirkişilik müessesesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususların Yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

21.09.2022 tarihli ve 31960 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin "*Başvuru*" başlıklı 11. maddesinin 6. ve 7. fıkrasında; "... (6) *Konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyumsuzluk ile ilgili olarak birden çok Tüketici Hakem Heyetine veya aynı Tüketici Hakem Heyetine birden fazla başvuruda bulunulamaz. Aksi takdirde Tüketici Hakem Heyeti re'sen ya da taraflardan birinin itirazı üzerine her zaman derdestliği dikkate alır.*

(7) *Bir uyumsuzluğa ilişkin olarak Tüketici Hakem Heyetince verilen kararın kesinleşmesinin ardından; konusu, sebebi ve tarafları kesinleşen kararlar aynı olan yeni bir başvuru yapılamaz. Aksi takdirde Tüketici Hakem Heyeti re'sen ya da taraflardan birinin itirazı üzerine her zaman kesinleşen karar ile kesin hükmü dikkate alır.*" ve yine aynı Yönetmeliğin *Kararın kapsamı ve niteliği* başlıklı 20/8. maddesinde; "*Derdestlik, kesinleşen karar veya kesin hükmün varlığı durumunda, Tüketici Hakem Heyeti başvurusunun reddine karar verir.*" hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyanın incelenmesinde, davalı tüketici ürünün ayıplı olduğu iddiasıyla yaptığı ilk başvurusunda Esenyurt İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığının 28.11.2023 tarihli ve 062320230008238 sayılı kararı ile ürünün incelenmesi için teslim edilmemesi nedeniyle talebin reddine karar verildiği; davalı tüketici tarafından aynı iddia ile ilgili olarak yapılan ikinci başvurusunda Atakum İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığının 18.01.2024 tarihli ve 121720240000151 sayılı kararı ile Esenyurt İlçe Hakem Heyetine yapılan başvuru olması ve derdestlik nedeniyle talebin reddine karar verildiği; davalı tüketici tarafından bu kez servis gönderilmesine rağmen ayıbın giderilmediği iddiası ile ilgili olarak yapılan ve eldeki davanın konusu olan üçüncü başvurusunda alınan bilirkişi raporu doğrultusunda Atakum İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığının 12.09.2024 tarihli ve 121720240003593 sayılı kararı ile talebin kabulü ile bedelin tüketiciye iadesine, ayıplı malın satıcıya teslimine karar verildiği, önceki iki başvuruya ilişkin kararının kesinleşip kesinleşmediğinin, konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyumsuzluk olup olmadığının Tüketici Hakem Heyeti dosyalarının celbedilmemesi nedeniyle dosya kapsamından tespit edilemediği anlaşılmaktadır.

O hâlde Mahkemece, Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliğinin yukarıda belirtilen maddeleri

uyarınca konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyumsuzluk olup olmadığı, davalı tüketicinin önceki iki başvurusunun derdest olup olmadığı veya kesinleşip kesinleşmediği tespit edilip sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde davanın reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar verilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının HMK'nın 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere HMK'nın 362/2 hükmü gereği **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

03.11.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2025/5850
Karar No : 2025/6491

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Ankara 60. İş Mahkemesi
TARİHİ : 14.01.2025
SAYISI : 2023/287 E., 2025/25 K.
DAVACI :
DAVALI :
DAVA TARİHİ : 14.07.2023

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı işveren nezdinde nitelikli işçi olarak çalıştığını, aylık ücretinin ortalama 17.000,00 TL olduğunu, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı neden olmaksızın feshedildiğini ancak kendisine ihbar tazminatı ödenmediği gibi işten çıkış kodunun da hatalı olarak bildirildiğini, davacının çalışma saatlerinin haftalık 45 saati geçtiğini ve haftanın 7 günü çalışmasına devam ettiğini, hafta tatillerinin kullanılmadığını iddia ederek ihbar tazminatı ile fazla çalışma ve hafta tatili ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının 25.01.2023 ile 07.04.2023 tarihleri arasında davalı Şirkette işçi olarak çalıştığını, davalı Şirket ile dava dışı AŞ arasında nakliye işi sözleşmesinin tanzim edildiğini, davacının ise sırf bu sözleşme kapsamında çalıştırılmak üzere istihdam edildiğini ancak dava dışı Şirket tarafından gönderilen 07.04.2023 tarihli yazı ile Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) kararı kapsamında işyerinde madencilik faaliyetlerinin süresiz olarak durdurulmasına karar verildiğini ve bu nedenlerle davacının iş sözleşmesinin de 07.04.2023 tarihinde zorunlu nedenlerle feshedildiğini, burada çalışan işçilere tüm hak ve alacaklarının ödenerek çalışma sahasının kapatıldığını, zorlayıcı sebeplerle iş sözleşmesi feshedilen davacının ihbar tazminatı hakkının bulunmadığını, ücretinin ücret bordroları ile sabit olduğunu ve banka kanalı ile kendisine ödendiğini, davacının fazla çalışmaya kalması ya da hafta tatillerinde çalışması hâlinde, bu çalışmasından kaynaklanan alacakların ücret bordrolarında tahakkuk ettirilerek ödendiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; hafta tatili ve fazla

çalışma ücreti alacaklarının bulunduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, ihbar tazminatına ilişkin talep reddedilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesi kararı kesin olarak verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik olarak Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz isteminde; işyerinin, dava dışı Şirket ile olan sözleşmenin askıya alınması nedeni ile kapatıldığını, bu durumun zorunlu neden niteliğinde olmadığını, ihbar tazminatının kabulü gerekirken reddine karar verilmesinin hatalı olduğunu belirterek kararın kanun yararına temyizen incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, fesih nedeni ile ihbar tazminatı talebinin birlikte değerlendirilmesine ilişkindir.

Somut uyuşmazlıkta; davalı işveren, dava dışı Şirket ile aralarındaki maden işletme sözleşmesinde sınırlı olmamak kaydıyla mücbir sebeplerin sayıldığı ve sözleşmenin, *"Yasal merciler tarafından alınan ve bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesini ve/veya Santrali'nin elektrik üretimini teknik ve/veya ekonomik olarak olanaksız bırakacak hâller (şüpheye mahal vermemek açısından, Santrali'nin, çevre izni ve/veya lisansı, elektrik üretim lisansının yetkili merciler tarafından iptal edilmesi ve/veya askıya alınması, elektrik satış fiyatlarının üretim maliyetlerinin altında kalması mücbir sebep sayılacaktır) ..."* şeklindeki 13/1-(k) hükmü uyarınca işyerinin kapanması hâli nedeniyle davacının iş sözleşmesinin feshedildiğini, bu durumun zorlayıcı neden kapsamında kabul edilmesi gerektiğini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesince bu savunmaya değer verilmek suretiyle ihbar tazminatı talebi reddedilmiş ise de 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 25/III hükmünde düzenlenen fesih hakkının kullanılabilmesi için, zorlayıcı nedenin (mücbir sebebin) işyerinde değil işçinin çevresinde meydana gelmesi ve bunun sonucunda işçinin kusuru olmaksızın geçici ifa imkansızlığı nedeniyle iş görme borcunun yerine getirilememesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle işyerinde meydana gelen zorlayıcı nedene dayanarak işveren iş sözleşmesini haklı nedenle feshedemez. Buna göre ihbar tazminatı talebinin hüküm altına alınması gerekirken İlk Derece Mahkemesince *zorunlu nedenlerle fesih yapıldığı* kabul edilerek reddine karar verilmesi isabetli değildir.

Kanun yararına temyiz isteminin yukarıda açıklanan sebeplerle kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen kararın kanun yararına bozulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

Açıklanan sebeple;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere aynı Kanun'un 363/2 hükmü gereğince **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

17.09.2025 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

EPDK, 30.03.2023 tarihli ve 11796 sayılı kararı ile 01.04.2023 tarihinden itibaren tüketiciyi ve/veya maliyeti yüksek üretimi desteklemek için destekleme bedeli uygulanmasını kararlaştırıp buna ilişkin bedelin belirlenmesinde kullanılacak *"azami ulaştırma fiyatlarını"* 01.04.2023 tarihinden geçerli olmak üzere belirlemiştir.

EPDK tarafından yapılan bu düzenleme sonrasında yeni durumu mücbir sebep olarak niteleyen dava dışı asıl işveren AŞ, alt işvereni davalı Şirket ile aralarındaki hizmet sözleşmesini süresiz olarak askıya almıştır ki, süresiz askı hâli fesih niteliğindedir.

Bu durumun alt işverene bildirilmesi ile birlikte davalı Şirket dahi ve kusuru bulunmayan bir sebeple fiilen yaptığı işin belirsiz bir süreyle durması, bir başka anlatımla da sona ermesi gerçeği ile karşı karşıya kalmıştır.

Artık kendi işçilerinin çalışabileceği bir işi kalmadığı için 4857 sayılı Kanun'un 25/III hükmünde yer verilen *"işçiyi işverinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması"* şeklindeki düzenlemenin kendi durumuna uyduğunu düşünen davalı işveren, davacı işçinin iş sözleşmesini bu madde kapsamında sona erdirmiştir. Bu madde kapsamındaki fesihler bakımından, feshin önceden bildirimi öngörülmediğinden, fesih, ihbar öneli verilmeksizin ve ihbar tazminatı ödenmeksizin gerçekleştirilmiştir.

Davacı işçi bu durumu dava konusu etmiş ancak İlk Derece Mahkemesi miktar itibarıyla kesin olarak verdiği kararında, feshin 4857 sayılı Kanun'un 25/III hükmünün şartlarını taşıdığı gerekçesi ile ihbar tazminatı talebini reddetmiştir.

Adalet Bakanlığı bu karara karşı kanun yararına bozma talebinde bulunmuştur.

İşverenin işverence kapatılması veya fiilen çalışma imkânının kalmaması durumunun işverenin iradi bir davranışına veya kusuruna dayanması hâllerinde bu durumun işverene 4857 sayılı Kanun'un 25/III hükmü kapsamında fesih imkanı vermeyeceği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ancak mevcut durumun ortaya çıkmasında davalı işverenin hiçbir dahi ve kusuru bulunmamaktadır. Yani davalı işveren açısından bakıldığında davacı işçiyi istese dahi çalıştırma imkanı yoktur ve bu durumun ortaya çıkması da tamamen dış etkenlerden kaynaklanmıştır.

Bu husus gözetilerek 4857 sayılı Kanun'un 25/III hükmünün somut olaya uygun olabileceğinin kabulü daha hakkaniyetli olacaktır. Aksi kabulde işvereni ancak bildirim süresine riayet ederek iş sözleşmesini feshetmeye zorlama söz konusu olur ki bu da fiilen var olmayan bir işte çalışmaya devam ediliyormuşçasına davranmak gibi bir çelişki ortaya çıkaracaktır.

Nitekim zorlayıcı nedenin işçinin çevresinde meydana gelmediği Libya ve Irak ülkelerindeki iç savaş, mada örneğinde grizu patlaması gibi durumların Dairemiz tarafından işveren feshinde zorlayıcı neden kabul edildiği kararlar mevcuttur.

Diğer taraftan 4857 sayılı Kanun'un 17. maddesinde yer alan *"Belirsiz süreli iş sözleşmelerinin feshinden önce durumun diğer tarafa bildirilmesi gerekir. ... Bildirim şartına uymayan taraf, bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır. ..."* şeklindeki hükümlere bakıldığında özellikle *"bildirim şartına uymayan"* cümlesinde iradi bir durumdan bahsedildiği, yani bildirim süresine uyarak fesih imkanına rağmen bundan kaçınılmasından bahsedildiği açıktır.

Eldeki davadaki somut olayda ise bildirim sürelerine uymama değil, bildirim sürelerine uyumama söz konusudur. Çünkü bildirim sürelerine uyulabilmesi için çalışmanın devam ediyor olması şarttır ve somut olay bakımından çalışmaya devam etme olanağının bulunmadığı açıktır.

Sonuç olarak; dava dışı asıl işverenin, EPDK'nın almış olduğu idari bir karara bağlı olarak ortaya çıkan yeni durumu mücbir sebep kabul edip davalı alt işvereni ile aralarındaki hizmet alım sözleşmesini süresiz olarak askıya alması (süresiz olarak askıya almak fesih olarak kabul edilmelidir) nedeniyle asıl işverenden ihale ile aldığı işte çalışmaya devam etme olanağını kaybeden ve bu durumun ortaya çıkmasında dahi veya kusuru bulunmayan davalı alt işverenin başkaca bir çaresi kalmadığı için işçilerini mecburen çıkartmasının 4857 sayılı Kanun'un 25/III hükmündeki duruma uyduğu; bir an için uymadığının kabulü halinde dahi ortada iş ve işyeri kalmadığına göre gerçekleştireceği feshi, bildirim sürelerine uyarak yapmayan değil, yapamayan (fiili imkansızlık) işverenin ihbar tazminatından sorumlu tutulmasının adil ve hakkaniyetli olmayacağı şeklindeki hukuki ve vicdani kanaatim nedeniyle aksi yöndeki Sayın Çoğunluk görüşüne katılamıyorum.